

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Л.М. Шимановська-Діанич

(підпис)

«3» грудня 2021 р. —

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Управління конкурентоспроможністю підприємств»
освітня програма/спеціалізація «Бізнес-адміністрування»
спеціальність 073 Менеджмент
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
ступінь вищої освіти ббакалавр, молодший бакалавр

Робоча програма навчальної дисципліни
схвалена та рекомендована до використання
в освітньому процесі на засіданні кафедри менеджменту
Протокол засідання кафедри від «3» грудня 2021 р. №3

Укладач програми:

Бондар-Підгурська О.В, д. е. н., доцент кафедри менеджменту Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми
«Бізнес-адміністрування»
спеціальності 073
«Менеджмент» ступеня
бакалавр, молодший бакалавр

Л.М. Шимановська-Діанич
(підпис)

«3» грудня 2021 р.

ЗМІСТ

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни.....	4
Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання.....	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни.....	7
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни.....	9
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів.....	15
Розділ 6. Інформаційні джерела.....	17
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни.....	19

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Таблиця 1. Опис навчальної дисципліни «Управління конкурентоспроможністю підприємств»

Мова викладання – українська
Статус дисципліни – обов'язкова
Кількість кредитів за ЄКТС - 3.
Курс/семестр вивчення – 2/4.
Денна форма навчання (бакалавр):
Кількість годин: – загальна кількість: 150
- лекції: - 20
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 40
- самостійна робота: 90
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): ПМК

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів системи теоретичних знань і практичних навичок із організації процесу управління конкурентоспроможністю у соціально-економічних системах в умовах необхідності реалізації цілей сталого розвитку тисячоліття та протидії викликам і загрозам.

Завдання навчальної дисципліни полягають у тому, щоб:

надати студентам знання щодо теоретичних основи управління конкурентоспроможністю підприємства в умовах реалізації цілей сталого розвитку 21 століття;

виробити навички оцінки конкурентоспроможності підприємства;

навчитися управляти конкурентоспроможністю в системі стратегічного управління підприємствами з урахуванням нових викликів і загроз.

Таблиця 2. Перелік загальних і спеціальних компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна для молодшого бакалавра спеціальності 073 Менеджмент освіти програма «Менеджмент»

№з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент
1	Загальні компетентності
	<i>ЗК. Здатність оцінювати та управляти конкурентоспроможністю підприємств:</i> К 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. К 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях К 09. Здатність активно вчитися і оволодівати сучасними знаннями. К 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
2	Спеціальні компетентності
	<i>СК. Здатність здійснювати управління конкурентоспроможністю у сфері менеджменту та бізнес-адміністрування:</i> К 18. Здатність аналізувати результати діяльності організації та бізнесу, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. К 23. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту у сфері бізнесу.

Таблиця 3. Перелік програмних результатів навчання, які забезпечує навчальна дисципліна для молодшого бакалавра спеціальності 073 Менеджмент освітня програма «Менеджмент»

Програмні результати навчання
ПР04. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень;
Додаткові програмні результати
ПР19. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.
ПР20. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.
ПР21. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні основи управління конкурентоспроможністю підприємства

Тема 1. Суть і значення конкуренції

Суть і функції конкуренції. Підходи до визначення конкуренції. Функції конкуренції в ринковій економіці.

Види та чинники конкуренції. Позитивна та негативна роль конкуренції.

Конкурентна політика України та стійка держава як її наслідок. Антимонопольний закон – Закон Шермана. Системи антимонопольного законодавства. Законі України «Про захист економічної конкуренції». Перспективи реалізації конкурентної політики в контексті реалізації цілей сталого розвитку України.

Тема 2. Специфіка та риси конкурентоспроможності підприємства

Суть і визначення конкурентоспроможності (КСП). «КСП національної економіки», «КСП продукції», «КСП підприємства», «КСП галузі». Основні чинники, що впливають на КСП товару.

Зв'язок конкурентоспроможності з іншими категоріями, теорії конкуренції. Конкурентна перевага, конкурентна позиція підприємства, стратегічний потенціал підприємства, конкурентний статус, конкурентна стратегія. Взаємозв'язок ієрархічної структури категорій конкурентоспроможності та конкурентної переваги.

Стратегічний потенціал як основа забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Відмінні риси стратегічного потенціалу.

Тема 3. Конкурентне середовище підприємства

Суть конкурентного середовища підприємства. Модель «галузевої конкуренції» М. Портером. Умови найбільш жорсткої галузевої конкуренції. Бар'єри для нових конкурентів. Види цінової стратегії підприємства.

Позиціонування підприємства у конкурентному середовищі. Поняття конкурентного статусу підприємства. Концепція конкурентних переваг країни М. Портера. Підходи до оцінки конкурентної позиції підприємства.

Сталість і розвиток підприємства як чинники ефективності в конкурентному середовищі. Поняття «конкурентостійкості». Стала конкурентна позиція та адаптація.

Тема 4. Конкурентні переваги підприємства

Суть і види конкурентних переваг. Чинники впливу на конкурентні переваги. Формування нових конкурентних переваг підприємства в умовах реалізації цілей сталого розвитку.

Модуль 2. Напрями оцінки конкурентоспроможності підприємства

..... Тема 5. Основні методи оцінки конкурентоспроможності підприємства

Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності підприємства. Основні принципи оцінки конкурентоспроможності підприємства. Оцінка конкурентоспроможності інтегрованих структур бізнесу та суб'єктів господарювання.

..... Тема 6. Діагностика управління конкурентоспроможністю підприємства

Оцінка конкурентного середовища підприємства Напрями оцінки стратегічного потенціалу підприємства. Методичні основи оцінювання конкурентних переваг підприємства

Модуль 3. Управління конкурентоспроможністю в системі стратегічного управління підприємствами

Тема 7. Обґрунтування вибору стратегії як інструмента управління конкурентоспроможністю підприємства

Вибір конкурентної стратегії, що відповідає стану конкурентного середовища. Модель розвитку стратегічного потенціалу підприємства. Моделювання конкурентної боротьби інтегрованих структур бізнесу.

Тема 8. Організаційно-економічне забезпечення системи управління конкурентоспроможністю підприємства

▣ Організація моніторингу конкурентного середовища підприємства. Формування системи стратегічного контролю підприємства. Механізм управління конкурентними ризиками. Моніторинг конкурентних переваг. Розробка системи заходів щодо підтримки й розвитку конкурентних переваг.

Тема 9. Імідж як результат ефективного управління конкурентоспроможністю підприємства

Поняття іміджу підприємства з позиції підтримки конкурентоспроможності. Програми підвищення конкурентоспроможності підприємства. Модель конкурентоспроможного підприємства як основа стійкого розвитку економіки.

Тема 10. Управління конкурентоспроможністю підприємства в умовах протидії викликам і загрозам

Види основних викликів і загроз, які можуть зашкодити конкурентоспроможності підприємства в умовах реалізації цілей сталого розвитку та інформаційної економіки. Адаптивні плани та стратегії розвитку підприємства в умовах пандемії. Реорганізація системи виробництва. Корпоративна соціальна відповідальність як чинник протидії викликам і загрозам конкурентоспроможності підприємства.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА					
<p style="text-align: center;">Тема1. Суть і значення конкуренції</p> <p>1. Суть і функції конкуренції. Підходи до визначення конкуренції. 2. Функції конкуренції в ринковій економіці. 3. Види та чинники конкуренції. Позитивна та негативна роль конкуренції. 4. Перспективи реалізації конкурентної політики в контексті реалізації цілей сталого розвитку України.</p>	2	<p style="text-align: center;">Тема1. Суть і значення конкуренції Практичне заняття 1-2</p> <p>1. Суть, функції, підходи до визначення категорії «конкуренція». 2. Види, чинники та роль конкуренції. 3. Конкурентна політика України та стійка держава як її наслідок. Антимонопольний закон – Закон Шермана. Системи антимонопольного законодавства. 4. Законі України «Про захист економічної конкуренції». 5. Перспективи реалізації конкурентної політики в контексті реалізації цілей сталого розвитку України.</p>	4	<p>1. Ознайомитись із інформаційними джерелами до теми, виконати завдання відповідно до трьох рівнів (А, В, С): скласти термінологічний словник, підготувати аналітичну доповідь або реферат, пройти тестування у дистанційному курсі. 2. Підготувати реферат на тему: «Закордонний досвід формування системи антимонопольного регулювання». Підготувати доповідь на тему: “Перший антимонопольний закон – Закон Шермана”. 3. Результати роботи студенти повинні завантажити у дистанційний курс (moodle) URL: http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=3073</p>	9
<p>Тема 2. Специфіка та риси конкурентоспроможності підприємства</p> <p>1. Суть конкурентоспроможності (КСП) та основні чинники, що впливають на неї. 2. Взаємозв'язок категорій</p>	2	<p>Тема 2. Специфіка та риси конкурентоспроможності підприємства Практичне заняття 3-4</p> <p>1. Суть і визначення конкурентоспроможності (КСП): «КСП національної економіки», «КСП продукції», «КСП підприємства», КСП</p>	4	<p>1. Ознайомитись із інформаційними джерелами до теми, виконати завдання відповідно до трьох рівнів (А, В, С): скласти термінологічний словник, підготувати аналітичну доповідь або реферат, пройти тестування у дистанційному курсі. 2. Побудуйте імпульсно-резонансний ланцюжок понять базових понять теорії конкуренції. Підготувати доповідь на тему: “Теорія конкурентної переваги М. Портером: суть і практичне використання”.</p>	9

<p>конкурентоспроможності та конкурентної переваги. 3. Стратегічний потенціал та його відмінні риси як основа забезпечення конкурентоспроможності підприємства.</p>		<p>галузі». 2. Взаємозв'язок ієрархічної структури категорій конкурентоспроможності та конкурентної переваги. 3. Зв'язок конкурентоспроможності з іншими категоріями, теорії конкуренції. 4. Стратегічний потенціал як основа забезпечення конкурентоспроможності підприємства: відмінні риси.</p>		<p>3.Результати роботи студенти повинні завантажити у дистанційний курс (moodle) URL: http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=3073</p>	
<p>Тема 3. Конкурентне середовище підприємства</p> <p>1.Суть конкурентного середовища підприємства. Модель «галузевої конкуренції» М. Портером. 2. Позиціонування підприємства у конкурентному середовищі. Поняття конкурентного статусу підприємства. Концепція конкурентних переваг країни М. Портера. Підходи до оцінки конкурентної позиції підприємства. 3. Сталість і розвиток підприємства як чинники ефективності в конкурентному середовищі. Поняття «конкурентостійкість». Стала конкурентна позиція та адаптація.</p>	2	<p>Тема 3. Конкурентне середовище підприємства Практичне заняття 5-6</p> <p>1.Суть конкурентного середовища підприємства. Умови найбільш жорсткої галузевої конкуренції. Бар'єри для нових конкурентів. 2. Види цінової стратегії підприємства. Поняття «конкурентостійкість». Стала конкурентна позиція та адаптація. 3.Позиціонування підприємства у конкурентному середовищі. Поняття конкурентного статусу підприємства. Концепція конкурентних переваг країни М. Портера. 4. Підходи до оцінки конкурентної позиції підприємства. 5. Сталість і розвиток підприємства як чинники ефективності в конкурентному</p>	4	<p>1.Ознайомитись із інформаційними джерелами до теми, виконати завдання відповідно до трьох рівнів (А, В, С): скласти термінологічний словник, підготувати аналітичну доповідь або реферат, пройти тестування у дистанційному курсі. 2.Підготувати доповідь на тему: «Методи аналізу зовнішнього середовища». Підготувати реферат на тему: «Оцінювання інтенсивності конкуренції та ступеня монополізації ринку». 3.Результати роботи студенти повинні завантажити у дистанційний курс (moodle) URL: http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=3073</p>	9

		середовищі.			
Тема 4. Конкурентні переваги підприємства 1. Суть, поняття та види конкурентних переваг. 2. Чинники впливу на конкурентні переваги 3. Формування нових конкурентних переваг підприємства в умовах реалізації цілей сталого розвитку.	2	Тема 4. Конкурентні переваги підприємства Практичне заняття 7-8 1. Суть і види конкурентних переваг. 2. Виокремлення чинників впливу на конкурентні переваги 3. Набуття навичок формування нових конкурентних переваг підприємства в умовах реалізації цілей сталого розвитку.	4	1.Ознайомитись із інформаційними джерелами до теми, виконати завдання відповідно до трьох рівнів (А, В, С): скласти термінологічний словник, підготувати аналітичну доповідь або реферат, пройти тестування у дистанційному курсі. 2. Підготувати доповідь на тему: «Технологія формування конкурентних переваг на різних рівнях господарювання». Підготувати реферат на тему: «Класифікація та можливості досягнення конкурентних переваг підприємством» 3.Результати роботи студенти повинні завантажити у дистанційний курс (moodle) URL: http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=3073	9
МОДУЛЬ 2. НАПРЯМИ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА					
Тема 5. Основні методи оцінки конкурентоспроможності підприємства Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності підприємства. Основні принципи оцінки конкурентоспроможності підприємства. Оцінка конкурентоспроможності інтегрованих структур бізнесу та суб'єктів господарювання.	2	Тема 5. Основні методи оцінки конкурентоспроможності підприємства Практичне заняття 9-10 1. Вивчення методичних підходів до оцінки конкурентоспроможності підприємства. 2. Принципи оцінки конкурентоспроможності підприємства. 3. Опанування процесу оцінки конкурентоспроможності інтегрованих структур бізнесу та суб'єктів господарювання	4	1.Ознайомитись із інформаційними джерелами до теми, виконати завдання відповідно до трьох рівнів (А, В, С): скласти термінологічний словник, підготувати аналітичну доповідь або реферат, пройти тестування у дистанційному курсі. 2.Підготувати доповідь на тему: «Комплексний підхід до оцінки конкурентоспроможності підприємства». Підготувати реферат на тему «Практика оцінки конкуренто-спроможності підприємства: світовий досвід». 3.Результати роботи студенти повинні завантажити у дистанційний курс (moodle) URL: http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=3073	9
Тема 6. Діагностика управління конкурентоспроможністю підприємства 1.Оцінка конкурентного середовища підприємства. 2.Напрями оцінки стратегічного потенціалу підприємства.	2	Тема 6. Діагностика управління конкурентоспроможністю підприємства Практичне заняття 11-12 1. Процес оцінки конкурентного середовища підприємства. 2. Виокремлення напрямів	4	1.Ознайомитись із інформаційними джерелами до теми, виконати завдання відповідно до трьох рівнів (А, В, С): скласти термінологічний словник, підготувати аналітичну доповідь або реферат, пройти тестування у дистанційному курсі. 2.Підготувати доповідь на тему: «Формування системи діагностики конкурентоспроможності підприємства». Підготувати реферат на тему а) «Таксономічний аналіз: суть,	9

3.Методичні основи оцінювання конкурентних переваг підприємства.	оцінки стратегічного потенціалу підприємства. 3.Методичні основи оцінювання конкурентних переваг підприємства.	переваги, практика застосування»; б) Діагностика конкуренто-спроможності продукції підприємства 3.Результати роботи студенти повинні завантажити у дистанційний курс (moodle) URL: http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=3073
--	---	--

МОДУЛЬ 3.

УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

<p align="center">Тема 7. Обґрунтування вибору стратегії як інструмента управління конкурентоспроможністю підприємства</p> <p>1. Вибір конкурентної стратегії, що відповідає стану конкурентного середовища. 2. Модель розвитку стратегічного потенціалу підприємства. 3. Моделювання конкурентної боротьби інтегрованих структур бізнесу.</p>	<p align="center">Тема 7. Обґрунтування вибору стратегії як інструмента управління конкурентоспроможністю підприємства</p> <p align="center">Практичне заняття 13-14</p> <p>Суть конкурентної стратегії, що відповідає стану конкурентного середовища та її вибір. Модель розвитку стратегічного потенціалу підприємства. Моделювання конкурентної боротьби інтегрованих структур бізнесу.</p>	<p align="center">4</p> <p>1.Ознайомитись із інформаційними джерелами до теми, виконати завдання відповідно до трьох рівнів (А, В, С): скласти термінологічний словник, підготувати аналітичну доповідь або реферат, пройти тестування у дистанційному курсі. 2.Підготувати реферат на тему: «Механізм формування конкурентної стратегії підприємства». Підготувати доповідь на тему: «Концепція розробки та основні елементи програми підвищення конкурентоспроможності підприємств» 3.Результати роботи студенти повинні завантажити у дистанційний курс (moodle) URL: http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=3073</p>	9
<p align="center">Тема 8. Організаційно-економічне забезпечення системи управління конкурентоспроможністю підприємства</p> <p>Організація моніторингу конкурентного середовища підприємства. Формування системи стратегічного контролю підприємства. Механізм управління</p>	<p align="center">Тема 8. Організаційно-економічне забезпечення системи управління конкурентоспроможністю підприємства</p> <p align="center">Практичне заняття 15-16</p> <p>Організація моніторингу конкурентного середовища підприємства. Формування системи стратегічного контролю підприємства. Механізм управління</p>	<p align="center">4</p> <p>1.Ознайомитись із інформаційними джерелами до теми, виконати завдання відповідно до трьох рівнів (А, В, С): скласти термінологічний словник, підготувати аналітичну доповідь або реферат, пройти тестування у дистанційному курсі. 2.Підготувати аналітичну доповідь: «Організаційно-економічний механізм управління конкурентоспроможністю підприємств промисловості, АПК, торгівлі: порівняльний аналіз» Підготувати реферати на тему: 1) «Коворкінг: нова модель організації роботи в умовах пандемії та необхідності підтримки конкурентоспроможності підприємства»; 2) «Нетворкінг у організаційно-економічному забезпеченні</p>	9

<p>конкурентними ризиками. Моніторинг конкурентних переваг. Розробка системи заходів щодо підтримки й розвитку конкурентних переваг.</p>		<p>конкурентними ризиками. Моніторинг конкурентних переваг. Розробка системи заходів щодо підтримки й розвитку конкурентних переваг.</p>		<p>системи управління конкурентоспроможністю підприємства». 3.Результати роботи студенти повинні завантажити у дистанційний курс (moodle) URL: http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=3073</p>	
<p>Тема 9. Імідж як результат ефективного управління конкурентоспроможністю підприємства Суть і поняття іміджу підприємства з позиції підтримки конкурентоспроможності. Програми підвищення конкурентоспроможності підприємства. Модель конкурентоспроможного підприємства як основа стійкого розвитку економіки.</p>	2	<p>Тема 9. Імідж як результат ефективного управління конкурентоспроможністю підприємства Практичне заняття 17-18 1. Поняття іміджу підприємства з позиції підтримки конкурентоспроможності. 2. Програми підвищення конкурентоспроможності підприємства. 3. Модель конкурентоспроможного підприємства як основа стійкого розвитку економіки.</p>	4	<p>1.Ознайомитись із інформаційними джерелами до теми, виконати завдання відповідно до трьох рівнів (А, В, С): скласти термінологічний словник, підготувати аналітичну доповідь або реферат, пройти тестування у дистанційному курсі. 2.Підготувати аналітичну доповідь: «Ребрендинг як стратегія підтримки конкурентоспроможності підприємства». Підготувати реферат на тему: «Формування іміджу підприємства як чинника його конкурентоспроможності» 3.Результати роботи студенти повинні завантажити у дистанційний курс (moodle) URL: http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=3073</p>	9
<p>Тема 10. Управління конкурентоспроможністю підприємства в умовах протидії викликам і загрозам 1. Види основних викликів і загроз, які можуть зашкодити конкурентоспроможності підприємства в умовах реалізації цілей сталого розвитку та інформаційної економіки. 2. Адаптивні плани та стратегії розвитку підприємства в умовах пандемії. Реорганізація системи виробництва.</p>	2	<p>Тема 10. Управління конкурентоспроможністю підприємства в умовах протидії викликам і загрозам Практичне заняття 19-20 1. Види основних викликів і загроз конкурентоспроможності підприємства в умовах реалізації цілей сталого розвитку 2. Види основних викликів і загроз конкурентоспроможності підприємства в умовах інформаційної економіки. 13</p>	4	<p>1.Ознайомитись із інформаційними джерелами до теми, виконати завдання відповідно до трьох рівнів (А, В, С): скласти термінологічний словник, підготувати аналітичну доповідь або реферат, пройти тестування у дистанційному курсі. 2.На основі експертної оцінки провести ранжування викликів і загроз 21 століття. Обґрунтувати свою думку. Підготувати реферат на тему: «Інформаційна безпека як чинник конкурентоспроможності підприємств» 3.Результати роботи студенти повинні завантажити у дистанційний курс (moodle) URL: http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=3073</p>	9

<p>3. Корпоративна соціальна відповідальність як чинник протидії викликам і загрозам конкурентоспроможності підприємства.</p>		<p>3. Адаптивні плани та стратегії розвитку підприємства в умовах пандемії. Реорганізація системи виробництва.</p> <p>4. Корпоративна соціальна відповідальність як чинник протидії викликам і загрозам конкурентоспроможності підприємства.</p>			
<p>Всього: 150</p>	<p>20</p>		<p>40</p>		<p>90</p>

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Таблиця 5. Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Модуль 1 (теми 1-4): відвідування лекцій (0 балів); робота відповідно до трьох рівнів (захист домашнього завдання (1 × 4 бали); обговорення матеріалу занять (1 × 4 бали); виконання навчальних завдань (1 × 4 балів); завдання самостійної роботи (1 × 4 балів)); тестування (1 × 4 бали); поточна модульна робота (20 балів)	40
Модуль 2 (теми 5-6): відвідування лекцій (0 балів); робота відповідно до трьох рівнів (захист домашнього завдання (1 × 2 бали); обговорення матеріалу занять (1 × 2 бали); виконання навчальних завдань (1 × 2 балів); завдання самостійної роботи (1 × 2 балів)); тестування (1 × 4 бали); поточна модульна робота (10 балів)	20
Модуль 3 (теми 7-10): відвідування лекцій (0 балів); робота відповідно до трьох рівнів (захист домашнього завдання (1 × 4 бали); обговорення матеріалу занять (1 × 4 бали); виконання навчальних завдань (1 × 4 балів); завдання самостійної роботи (1 × 4 балів)); тестування (1 × 4 бали); поточна модульна робота (20 балів)	40
Разом за семестр	100

**Додатково 20 балів студент має можливість набрати під час виконання наукової роботи або співбесіди із викладачем (ПМК)

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні

Нормативно-правова та законодавча база:

1. Конституція України (основний закон). Віче. 1996 р. №9. С. 3-16.
2. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 7 червня 1996 р. № 236/96.
3. Закон України «Про захист економічної конкуренції» від 11 січня 2001 р. № 2210.
4. Закон України «Про державну підтримку малого підприємництва» від 19 жовтня 2000 р. № 2063-III. Урядовий кур'єр. 2000. 22 листопада.
5. Закону України «Про обмеження монополізму і недопущення несумлінної конкуренції в підприємницькій діяльності». Відомості Верховної Ради, 1992, №21 ст. 296.
6. Закону України «Про природні монополії» від 20.04.2000 №1682-III. Голос України. 2000.
7. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 № 40-IV. //http://zakon.rada.gov.ua.

Науково-методична та практична база:

8. Кузьмін О.Є. Конкурентоспроможність підприємства: планування та діагностика: монографія / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник, О.П. Романко; за заг. ред. д.е.н., проф. Кузьміна О.Є. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2011. 180 с.
9. Лулак Р. Л., Васильців Т. Г. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. Львів : Видавництво ЛКА, 2016. 484 с.
10. Управління конкурентоспроможністю підприємства: Підручник / Ю. Б. Іванов, М. О. Кизим, О. М. Тищенко, О. Ю. Іванова, О. В. Ревенко, Т. М. Чечетова-Терашвілі. Харків: ВД «ІНЖЕК», 2010. 320 с.
11. **Бондар-Підгурська О. В.**, Хоменко І. І Науково-методичні засади оцінки ефективності процесу управління інформаційною безпекою підприємств малого та середнього бізнесу: кіберзагрози та інтелектуальна власність. *Проблеми економіки*. 2022. №2. URL: <https://www.problecon.com/main>.
12. Shymanovska-Dianyeh L.M., **Bondar-Pidhurska O.V.**, Hliebova A.O. Assessment of the image of the innovative enterprise as a factor of its competitiveness in the conditions of new challenges and threats. *Економіка і регіон*. №1(84). 2022. С.66-74. URL: <http://journals.nupp.edu.ua/eir/article/view/2546>.

Додаткові

13. **Бондар О. В.** Особливості та проблеми управління комерціалізацією технологій як умови сталого інноваційного розвитку та конкурентоспроможності України. Актуальні питання розвитку економіки: теорія і практика: колективна монографія / за ред. А. О. Касич, М. М. Хоменко. Кременчук: Кременчуцька міська друкарня, 2012. С. 8–15.

14. **Бондарь-Подгурская О. В.** Реформирование экономики Украины в новых условиях конкуренции: инновационное развитие и социальная стабильность. Ученые записки. Сер.: Общественно-политические науки.

Бакинский Славянский Университет. Баку: Свет книги, 2012. С. 59–63.

15. **Бондар-Підгурська О. В.** Інноваційна активність як основа конкурентоспроможності промислових підприємств України в контексті змін балансу глобальної економічної потужності. *Теоретичні та прикладні аспекти підвищення конкурентоспроможності підприємств*: колективна монографія: у 4-х т. / за ред. О. А. Паршиної. Дніпропетровськ: Герда, 2013. Т. 2. С. 44–54.

16. **Бондар-Підгурська О.В.,** Солових Є.М. Корпоративна соціальна відповідальність як інструмент підвищення ефективності управління виробничих систем: формат формування іміджу. Існуюча практика та новітні тенденції в управлінні суб'єктами господарювання різних організаційно-правових форм: колективна монографія / за ред. Л.М. Савчук, Л.М. Бандоріної. Дніпро: Пороги, 2020. С 132-147. URI: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/10270>

17. **Бондар-Підгурська О.В.,** Уграновська А. І. Управління інформаційною безпекою корпорацій України в умовах нових викликів і загроз. Розвиток підприємництва як фактор росту національної економіки: матеріали ХХ Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 17 листопада 2021 року). Київ КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. С.104.

18. **Бондар-Підгурська О.В.,** Рубан Ю. О., Шевцова К. А. Цифрова грамотність і цифрова культура як індикатори оцінки результативності формування та реалізації стратегії розвитку підприємства в умовах діджитал-економіки. *Перспективи розвитку управлінських систем у соціальній та економічній сферах України: теорія і практика* : зб. матеріалів V Всеукр. наук.-практ. інт.-конф., 2 грудня 2021 р.. К.: КУБГ, 2021. 509 с. С.364-366.

19. Балабанова І. В. Управління конкурентною раціональністю: монографія. Міністерство освіти і науки України, Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського. Донецьк : ДонНУЕТ, 2008. 538 с.

20. Балабанова Л.В., В. В. Холод. Маркетингове управління конкурентоспроможністю підприємств: стратегічний підхід: монографія. Донецьк : ДонДУЕТ, 2006. 294 с.

21. Балабанова Л. В., Кривенко А. В. Управление конкурентоспособностью предприятия на основе маркетинга: Монография. Донецк: ДонГУЭТ им. М. Туган-Барановского, 2004. 147с.

22. Баранчеев В. Маркетинговые цепочки ценностей и конкурентное преимущество компании. *Маркетинг*. 2001. № 4. С. 23-31.

23. Белецкая И. И. Современный механизм формирования конкурентных преимуществ в свете эволюции ихтеории. *Прометей*. 2005. № 1. С. 167-172.

24. Берёзкина А. Концептуальные основы мониторинга конкурентной среды. *Маркетинг: методы, формы, исследования*. 2005. №1(80). С.51–59.

25. **Бондар-Підгурська О. В.** Науково-методологічні засади сталого інноваційного соціально орієнтованогорозвитку економіки. Полтава: РВВ ПУЕТ, 2016. 531 с

26. **Бондар-Підгурська О. В.,** Коновалова Н.С. Посилення конкурентоспроможності фахівця в Індустрії 4.0. Проект Chieftain4.0. project approach in the didactic process of universities - international dimension.

international scientific journal.: in 4 parts. part 2. lodz : piktor szlaski i sobczak sp??ka jawna, 2020. 217 pp., P. 25-32

27. Войчак А. В., Камишніков Р. В. Конкурентні переваги підприємства: сутність і класифікація. *Маркетинг в Україні*. 2005. № 2. С. 50-53.

28. Воронкова А. Э. Стратегическое управление конкурентоспособным потенциалом предприятия: диагностика и организация: Монография. А. Э. Воронкова. Луганск: ВЛУ, 2000. 316 с.

29. Горбатов В. М. Конкурентоспособность и циклы развития интегрированных структур бизнеса. Харьков.: ИД «ИНЖЭК», 2006. 592 с.

30. Гудько А.В., **Бондар-Підгурська О. В.** Підтримка конкурентоспроможності бізнесу України як основа реалізації цілей сталого розвитку ХХІ тисячоліття в умовах нових викликів і загроз. *Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у ХХІ столітті* : тези доповідей XLV Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік (м. Полтава, 13–14 квітня 2022 р.). Полтава : ПУЕТ, 2022. Ч. 2. 322 с. С.3-8.

31. Иванов Ю. Б. Конкурентоспособность предприятия в условиях формирования рыночной экономики: Монография. Х.: ХГЭУ, 1997. 246 с.

32. Иванов Ю. Б. Конкурентоспособность предприятия: оценка, диагностика, стратегия: Научное издание / Ю. Б.Иванов, А. Н. Тищенко, Н. А. Дробитько, О. С. Абрамова. Харьков. : Изд. ХНЭУ, 2004. 256 с.

33. Иванова О. Ю. Методические аспекты оценки конкурентных преимуществ предприятия. *Бизнес Информ*. 2006. № 4. С. 25-31.

34. Иванов Ю. Б. Конкурентні переваги підприємства: оцінка, формування та розвиток: Монографія / Ю. Б. Иванов, П. А. Орлов, О. Ю. Иванова. Х. : ВД «ИНЖЕК», 2008. 352 с.

35. Кизим Н. А., Горбатов В. М. Концентрация экономики и конкурентоспособность стран мира. Харьков.: ИД «ИНЖЭК», 2005. 216 с.

36. Кузмін О. Є., Горбаль Н. І. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства (організації): Навч. посіб. Львів : Вид. Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2004. 188 с.

37. Манцуров, І.Г. Статистика економічного зростання та конкурентоспроможності країни: монографія. Киев:КНЕУ, 2006. 392 с.

38. Михальчишин Н. Л. Конкурентна політика в Україні: проблеми реалізації та напрями їх вирішення. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2008. Вип. 6 (74). С. 121-129.

39. Мілов О. В., Мілевський С. В. Комплексна модель вибору конкурентної стратегії підприємства. *Економіка розвитку*. 2005. № 3 (35). С. 84-90.

40. Організаційно-економічні механізми посилення конкурентоспроможності регіону (методичні рекомендації) / Відп. ред. П. Ю. Беленький. Львів : Ін-т регіон. досліджень НАН України, 2006. 39 с.

41. Теоретичні основи конкурентної стратегії підприємства : Монографія / За заг.ред. Ю. Б. Иванова і О. М.Тищенко. Харьков : ВД «ИНЖЕК», 2006. 384 с.

42. Тищенко О. М., Кизим М. І., Иванова О. Ю.. Проблеми формування

конкурентних переваг підприємства. *Теоретичні та прикладні питання економіки*, 2008. Вип.15. С.141 – 153

43. Тищенко А. Н., И. Л. Райнин. Комплексный подход к оценке конкурентоспособности и позиционирования предприятий. Конкурентоспроможність: проблеми науки і практики: Монографія. Харьков: В.Д. «ІНЖЕК», 2006. С.135-156.

44. Тищенко А.Н., Хаустова В.Е., Ялдин И.В. Учет параметров диверсификации при оценке конкурентоспособности предприятия. Конкурентоспроможність: проблеми науки та практики: Монографія. Харьков: ВД «ІНЖЕК», 2007. С.156 – 172.

45. Фактори і механізм забезпечення конкурентоспроможності регіону: Наук. доповідь / НАН України. Ін-т регіон.досліджень. Наук. ред. д. е. н., проф. П. Ю. Беленький. Львів, 2005. 145 с.

46. Формирование конкурентной позиции предприятия в условиях кризиса: Монография / А. Н. Тищенко, Ю.Б.Иванов, Н. А. Кизим, Е. В. Ревенко, Т. М. Чечетова-Терашвили / Под общ. ред. А. Н Тищенко. Харьков: ИД «ИНЖЭК», 2007. 376 с.

47. Хвостенко О. А. Використання системного підходу у визначенні складових та факторів конкурентного середовища. *Електронний журнал Інституту економіки та менеджменту Національний авіаційний університет*. Режим доступу до журналу: http://www.nbuu.gov.ua/e-journals/PSPE/2009_1.

48. Чернявський А. Д., Філіппов М. І. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навч. посіб.. Київ: ДП «Вид. Дім «Персонал», 2011. 234 с.

49. Шнипко О. С. Національна конкурентоспроможність: сутність, проблеми, механізми реалізації. Київ : Наук. думка, 2003. 334 с.

50. **Bondar-Pidgurska O.V.**, Karangwa Charles, Kalu Robinson Abuchi. Innovative activity as a tool to increase the competitiveness of corporations in conditions non-industrial economy. *Інноваційний розвиток та безпека підприємств в умовах неіндустріального суспільства: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції учнів, студентів, аспірантів і молодих вчених (27 жовтня 2020 року, м. Луцьк)*. С. 40-43.

51. **Bondar-Pidhurska O.V.**, Kornienko N.M., Kiyantseva M.M. Corporate social responsibility as a tool for maintaining the image of the enterprise in the conditions of hybrid wars. *Управління та адміністрування в умовах протидії гібридним загрозам національній безпеці: матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 7 грудня 2020 року)*. К.: ДУІТ. 2020. С.18-20.

52. **Bondar-Pidhurska O.**, Glebova A. Information security as a digital technology's development factor of innovative socially oriented economy. *Atlantis Press. Advances in Economics, Business and Management Research*. **2020**. Vol. 156.С. 307-313.

53. **Bondar-Pidhurska O.**, Glebova A., Solovykh Y. Challenges, Threats and Possibilities of National Education as a Driver for Innovative Development of Economy. *Atlantis Press. Advances in Social Science, Education and Humanities Research*. **2021**. Vol. 516. С. 6-10.

54. Bondar-Pidhurska O.V., Karangwa Charles, Ammar Ahmed Omar Ali. Management of competitiveness of enterprises in conditions of hybrid threats of sustainable development: innovative technologies and ecosconsciousness. *Управління та адміністрування в умовах протидії гібридним загрозам національній безпеці: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Київ, 7 грудня 2021 року). К.: ДУІТ, ХНУРЕ. **2021**. 694 с. С. 209-211.

55. **Bondar-Pidhurska O. V.**, Khomenko I. I. Peculiarities of evaluation of efficiency of the process of information security management of the enterprise: cyber security and intellectual property. *Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects*. Proceedings of the 8th International scientific and practical conference. MDPC Publishing. Berlin, Germany. **2022**. Pp. 632-638.

56. Porter M. E. Competitive advantage: Creating and sustaining superior performance. New York: The Free Press, 1992. 557 p.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.
2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає перелік конкретних програмних продуктів: програмний засіб «OpenTest 2.0» (поточне та підсумкове тестування), мультимедійні презентації.
3. Дистанційний курс «Управління конкурентоспроможністю підприємств» розміщено у програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=3073> (укр. мова).